

VŮDCOVSTVÍ, CHARAKTERISTIKA, TYPY, VZTAH VŮDCE – MANAGER

- Existuje více názorů, chápání vůdcovství.
- V minulosti bylo vůdcovství chápáno jako:
 - skupinový proces
 - charakterový rys osobnosti člověka
 - později jako činnost, umění jednat s lidmi.
-
- Fiedler (1971) předpokládá, že vůdcovství je **konání anebo chování**
- Více teoretiků předpokládá, že ***vůdcové jsou nástrojem na dosažení cíle.***
- Definovat vůdcovství je obtížné. Vůdcovství souvisí s motivací, mezilidským chováním a procesem komunikace.
-
- **V ů d c o v s t v í** – je proces – způsob práce lidí v organizaci

- **V ů d c o v s t v í** – je dynamický proces řízení skupiny, kde jedinec ovlivňuje jiných, kteří se dobrovolně zúčastňují na aktivitách skupiny daných situací. Vůdcovství je charakteristické chováním, způsobem práce v rámci organizace. Vůdcovskou úlohu je možné využít na různých úrovních:
 - - individuální,
 - rodinné,
 - ve skupině pacientů,
 - mezi kolegy v profesi anebo na veřejnosti.
 -
- V souvislosti s pacientem **je sesterské vůdcovství** definované jako proces interpersonálních vztahů, prostřednictvím kterých pomáháme pacientovi dosáhnout cíle směřující ke zlepšení jeho blaha.
- Rozeznáváme 3 vůdcovské styly:

- **1. Autokratické vůdcovství:**

vůdce vykonává rozhodnutí jménem skupiny, dává rozkazy a usměrňuje členy. Tento styl se prolíná s diktátorstvím a předpokládá neschopnost skupiny dělat své vlastní rozhodnutí, proto může vyvolávat nespokojenost členů skupiny.

- **2. Demokratické vůdcovství:** jde o podporný styl – zvyšuje produktivitu a spokojenost skupiny. Vedení se podílí podporuje skupinu do diskuse o rozhodnutí.

- má v celku pozitivní vztah na členy skupiny

- vyžaduje více času na konzultaci a spolupráci

- není vždy tou nejúčinnější metodou, hlavně pokud je potřeba rychle rozhodnout anebo pokud členům chybí pohotovost při rozhodnutích

-

- **3. Styl volného vůdcovství (liberální):** vůdce se zúčastňuje na rozhodnutích minimálně, často jen na žádost členů. Tento styl je známý jako přístup „ruce pryč“. Respektuje autonomii a samoregulaci skupiny. Vůdce zde působí jako poradce a zasvěcená osoba.

- **Participační (podílové) vůdcovství** je určitým druhem skupinového vůdcovství, funkce vůdce se rozčleňuje na více členů skupiny. Manager má zvláštní zodpovědnost a funkci respektovanou organizací a nevyhnutnou pro skupinu jako zdroj energie a tvořivé síly.
- Teorie **situčního vůdcovství** vede managera ke skloubení profilů vykonávání vůdcovské funkce, vůdcovských vztahů a úrovně zralosti následovníků.

- **Účinné vůdcovství** - je složitý proces, který vyžaduje pochopit potřeby a cíle a mít interpersonální dovednosti na ovlivňování jiných.

Typy vůdců:

- **Charismatický lídr** – vliv osobnosti – vede lidi na základě charizma - osobnosti, vlastností osobnosti (např. některé historické osobnosti).
-
- **Tradiční vůdcovství** – vycházející z tradic – založené na rodinné příslušnosti se uplatňuje v malé míře.
-
- **Situační vůdcovství** – náhodné (ve správný čas na správném místě) – je určeno situací, ne osobou člověka, jeho vlastnostmi.
-
- **Jmenovaný lídr** – z určité funkce – vliv vůdce vyplývá z toho, že je jmenovaný do funkce, má legitimní moc danou jmenováním do funkce. Problém je, pokud člověk nemá dostatek osobních kvalit, dostatečnou přípravu, vzdělání a je jen byrokratickým nadřízeným, v jeho osobě se nespojuje managera - vůdce.
-
- **Výkonný lídr** – (činnostní, konající) to, co dělá, to ho dělá vůdcem, svým konáním ovlivňuje lidi. Jeho pozice vyplývá z jeho práce, způsobu, ne z jeho funkce.

O vůdcovském stylu rozhodují **tři hlavní síly**:

- schopnosti osobnosti,
- charakteristiky subordinovaných, členů skupiny,
- situace.

V určitém období manager může být charakterizovaný na základě stupně kontroly, kterou má nad subordinovanými.

Žádný extrém není absolutní, vždy je limitovaná míra autority a svobody.

Tento přístup můžeme chápat jako čtyři hlavní styly vůdcovství: (tells, sells, consult, joins), **poví, prodá, konzultuje, spojí se.**

- **Vlastnosti dobrého vůdce – managera :**
- uvažuje dlouhodoběji, nejen v rámci plánu, které má v organizaci, uvažuje s delší perspektivou, vizemi do budoucnosti,
- vidí věci ze širšího hlediska, v širším kontextu, vidí globální trendy,
- má širší vliv za hranici organizace, ve které působí
- klade důraz na hodnoty, vize, motivaci, intuitivní chápání,
- má strategické dovednosti při řešení konfliktů, resp. jejich předcházení, při nových požadavcích,
- flexibilita
- myslí v termínech obnovy, má konstruktivní myšlení, je kreativní, novátor.

- **VZTAH VŮDCE – MANAGER**
-
- **Vůdcovství je subsystém managementu, je to prvek teorie řízení, funkce a vedení.**
-
- **Vůdce a manager se může lišit podstatou svých úloh.**
-
- **Vůdcovství a management jsou v úzkém vztahu ale nejsou si identické.**
-
- **Vůdce může a nemusí mít oficiální právo anebo pravomoc vést, ale manager je osoba, která byla vyjmenována na určitou pozici v organizační struktuře, a proto má moc usměrňovat a řídit práci ostatních podle stanovené strategie.**
-

- **Manager se rozvíjí prostřednictvím práce ostatních, vůdce při svém osobním růstu závisí od svých vlastností.**
- **Manager se zajímá o dodržování pravidelných postupů a pořádku v kontrolované a racionální struktuře, vůdce se často zajímá o objevování nových cest a možností.**
- **Vztah vůdců k lidem je spíše osobní, prostřednictvím intuicí a sympatií, manager má sklon vnímat lidi podle jejich úloh na pracovišti.**